

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 56097-02-15 צ' נ' מ'

בפני כבוד השופט בן שלו

התובע א.צ. ת.ז. XXXXX

ע"י ב"כ עורכי הדין וסרמן בוריס ומרינה דאבאבסרין

נגד

י.מ. ת.ז. XXXXXX

הנתבעת

ע"י ב"כ עו"ד דן מלכיאלי

פסק דין

הצדדים שלפני ניהלו מערכת יחסים ללא נישואין, במסגרתם אף נולדה להם ילדה. על המדוכה השאלה האם התנהל ביניהם משטר של שיתוף כלכלי ורכושי אם לאו. בעוד שהתובע טוען כי הצדדים התנהלו בשיתוף רכושי וכלכלי במהלך חיי הזוגיות, שוללת זאת הנתבעת מכל וכל. במוקד המחלוקת מצויה בעיקר דירת מגורים שרכשה התובעת במהלך חיי הזוגיות.

רקע כללי

1. הצדדים, אח ואחות בהשכלתם ובמקצועם, הכירו על פי כתב התביעה כמו גם כתב ההגנה במהלך שנת 2004. לאחר תקופת היכרות קצרה החלו לגור ביחד.

במקביל לעיסוקו כאח מוסמך, אין מחלוקת כי התובע הפעיל נגריה הן בישראל והן בXXX.

תחילת החיים המשותפים המוסכמת היא יום 24.4.04 (עמ' 5 לפרוטוקול מיום 27.5.15).

לנתבעת, גרושה, היתה אותה העת בת מנישואין קודמים.

התובע, גרוש בפעם השניה בעת ההיכרות עם הנתבעת, ולו בן מנישואין קודמים.

במסגרת החיים המשותפים הכיר המוסד לביטוח לאומי בנתבעת כידועה בציבור של התובע החל מיום 24.4.04 ועד ליום 19.6.11 (נספח א' לכתב התביעה).

ביום 05.xx.xx נולדה בתם של הצדדים, יא'.

ביום 15.9.06 רכשה הנתבעת דירת מגורים ברחוב XXXX בבאר שבע (להלן: "הדירה"). לשם מימון הרכישה נטלה הנתבעת, בין היתר, הלוואה מבנק הפועלים בסך 75,000 ₪ והלוואה מובטחת במשכנתא על סך 470,000 ₪ מבנק מזרחי טפחות (להלן: "הלוואת המשכנתא"). התובע ערב להלוואת המשכנתא במעמד של "ערב משלם" ושילם מחצית מתשלום המשכנתא השוטף עד לחודש יוני 2014.

הזכויות בדירה נרשמו בלשכת רישום המקרקעין על שמה של הנתבעת בלבד. ביום 14.12.06 אישר בית המשפט לענייני משפחה בבאר שבע (כב' השופט ד' טרברג), בדיון במעמד הצדדים, הסכם בין הצדדים לפיו ישלם התובע עבור מזונותיה של יא' סך של 2,000 ₪ לחודש (נספח 4 לתצהיר הנתבעת; להלן: "ההסכם" ו"פסק הדין למזונות", לפי העניין). על הרקע לעריכת ההסכם חלוקות גרסות הצדדים, ועל כך עוד בהמשך.

אין מחלוקת כי חודשים מספר לאחר רכישת הדירה, בחודש אפריל 2007, העביר התובע לחשבונה של הנתבעת סך של 54,000 ₪ בשתי פעימות (נספח יא' 11, 16 לתצהיר התובע; להלן: "כספי ההעברה"). גם על הרקע להעברה זו חלוקות גרסות הצדדים.

ביום 15.6.11 רכשה הנתבעת רכב מסוג "קיה פיקנטו", בין היתר במימון בנקאי (להלן: "הרכב"). הרכב נרשם על שם הנתבעת בלבד ובהחזר ההלוואה נשאה הנתבעת לבד.

אין מחלוקת כי ביום 19.6.11 נפרדו הצדדים.

לאחר פרידת הצדדים כתב התובע לנתבעת מכתב ב-XXX, שבו העלה הצעה להסדר יחסי הרכוש ביניהם (נספח 5 לתצהיר הנתבעת; להלן: "המכתב"). לא היתה מחלוקת על תרגום המכתב לעברית, שצורף לו. בין היתר, ביקש התובע מהנתבעת שתשיב לו "50,000 ₪ שהשקעתי ברכישת הבית" (שם) וכן הציע הסדר לעניין המזונות באופן שונה מזה שהוסכם עליו במסגרת פסק הדין למזונות.

יוזכר, כי הצדדים כאמור לא נישאו מעולם.

רקע דיוני

2. כתב התביעה הוגש ביום 24.2.15 והוכתר כתביעה ל"פירוק שיתוף בין בני זוג, הצהרתית, פירוק שיתוף במקרקעין, הקפאת זכויות, כספית" (שם). במסגרת כתב התביעה עתר התובע להצהיר כי חלה בין הצדדים הלכת

השיתוף, להצהיר כי הוא בעל מחצית הזכויות בדירה וברכב, כמו גם בעל מחצית הזכויות הסוציאליות שצברה הנתבעת. כן עתר התובע לחייב הנתבעת בדמי שימוש ראויים בסך 2,100 ₪ לחודש ממועד הפירוק עד למועד פסק הדין.

3. בכתב ההגנה עתרה הנתבעת לדחות את התובענה, מהטעם העיקרי שהצדדים הקפידו לשיטתה על הפרדה רכושית מלאה בנכסיהם. הנתבעת טענה כי התובע לא השתתף מעולם ברכישת הדירה או בכל זכות אחרת. הנתבעת טענה, בין היתר, כי גם התובע לא שיתף אותה מעולם בהכנסותיו מעסקיו וניהל חשבון בנק על שמו בלבד. לטענת הנתבעת בכתב ההגנה, בין היתר לא היתה מעוניינת בכל שותפות רכושית עם התובע לאור הליכים משפטיים שניהל התובע הן כנגד גרושתו והן כנגד אימו. מאותו הטעם אף נחתם בין הצדדים ההסכם וניתן פסק הדין למזונות.

4. בדיון מיום 27.5.15 בפני כב' השופטת ר' אטדגי פריאנטה, הוסכם על משך החיים המשותפים וניתנה הוראה דיונית בדבר הגשת תצהירי עדות ראשית כמו גם בדבר מתן צווי מידע.

במהלך חודש אוקטובר 2015 הועברה התובענה לטיפול. תצהירי התובע וחברו, י.פ., הוגשו ביום 15.11.15. תצהירי הנתבעת ומר א.א. (משכיר הדירה שבה התגוררו הצדדים בטרם נרכשה הדירה) הוגש ביום 14.3.16. בדיון ביום 29.12.15 ניתנו הוראות דיוניות נוספות ונקבע קדם משפט נוסף שהתקיים ביום 17.3.16. תצהיר משלים מטעם התובע הוגש ביום 9.3.17, ולו צורפו ראיות שונות (לרבות תמליל הקלטת שיחה בינו ובין הנתבעת במהלך ניהול ההליך כמו תמלילי שיחות בינו ובין המשכיר, א.א. ומכר של הצדדים, מר ב.י.).

5. הואיל ומגעים בין הצדדים לא נשאו פרי, הסכימו הצדדים כי תחילה תידון הסוגיה האם התנהלו הצדדים בשיתוף רכושי בנכסים אם לאו ובהתאם נקבע התובענה לשמיעת ראיות בשני מועדים (ראו, בין היתר: בקשה מיום 7.9.17 וכן בעמ' 10 לפרוטוקול מיום 27.12.17).

6. הראיות נשמעו ביום 17.5.18 וב- 23.5.18. במסגרת זאת נחקרו הצדדים והעדים מטעמם על תצהיריהם. כמו כן העידו עו"ד ל.ס., שייצגה את הנתבעת בעסקת רכישת הדירה ועו"ד י.ה., שייצג את הצדדים בעת עריכת ההסכם ובדיון לאישורו.

בנוסף, העידו מר א.פ., נציג הבנק אשר אישר את המשכנתא לנתבעת, מר ג.ו., סגן מנהל סניף XXX בבנק הפועלים, שבו התנהל חשבונה של הנתבעת (ראו: 1/ת) ומר ב.י.. הצדדים הסכימו כי מר א.א. לא ייחקר בחקירה נגדית בכפוף לקבלת תמליל השיחה שצירף התובע, בינו ובין המצהיר. לאחר שמיעת הראיות סיכמו הצדדים בכתב.

תמצית טענות התובע

7. התובע טוען, כי יש להכיר בכך שהצדדים התנהלו כל חיי הזוגיות בשיתוף כלכלי מלא.

התובע מציין, כי הצדדים הוכרו כידועים בציבור על ידי המוסד לביטוח לאומי.

התובע הוסמך כמיופה כח בחשבונה ואף פתח תכנית חסכון בחשבונה, וגם הנתבעת הוסמכה כמיופת כח בחשבונו.

התובע תמך בנתבעת בעת לימודיה, מקום בו לא היה לה כל מקור הכנסה אחר.

התובע אף תמך בבתה של הנתבעת מהקשר הזוגי הקודם.

התובע טען כי פתחו תיק נישואין בבית הדין הרבני וגרסה זו כלל לא נסתרה על ידי הנתבעת.

8. לגרסת התובע, הואיל ועל שמו היו רשומים דירה ומשכנתא מהקשר הזוגי הקודם (שאמורה היתה לעבור על שם גרושתו אולם זו לא פעלה לעשות כן) לא יכול היה לקבל בעצמו משכנתא. לפיכך נרשמה הדירה אך ורק על שם הנתבעת. גרסתו זו נתמכה לשיטתו גם בגרסת נציג הבנק הממשכן כמו גם בעדותו של עו"ד ה'.

בנוסף, התובע העביר 54,000 ש"ח לנתבעת כהשתתפות בהון העצמי לרכישת הדירה.

התובע טוען כי **ההסכם**, בעניין המזונות, הוא הסכם שנועד אך ורק לזכות את הצדדים בהנחה אל מול רשויות המס - קרי, הסכם למראית עין.

התובע אף מלין כנגד שינויי גרסות הנתבעת, בין היתר בשאלת ההשתתפות בהוצאות הבית כמו גם בשאלת תכלית ויעדם של הכספים שהעביר לאחר רכישת הדירה.
לטענת התובע, גרסתו היתה עקבית לכל אורך הדרך ולא קועקעה גם לא בחקירתו הנגדית.

תמצית טענות הנתבעת

9. לשיטת הנתבעת עסקינן בתביעת סרק, שנועדה להלך עליה אימים.

הנתבעת מזכירה את **המכתב**, הימנו ניתן ללמוד כי התובע מעולם לא ראה עצמו כבעל הזכויות בדירה. לשיטת הנתבעת המכתב הוא הודאת בעל דין של ממש בכך שהדירה שייכת לנתבעת לבדה.
לשיטת הנתבעת התביעה היא תולדה של ייעוץ משפטי מאוחר שקיבל הנתבע ותו לא.

הנתבעת טוענת כי מלכתחילה ובכוונת מכוון לא נישאו, וזאת על מנת שלא יוחל עליהם **חוק יחסי ממון**. הגם שהתובע חפץ להינשא לנתבעת, היא עצמה לא חפצה בכך.

לשיטת הנתבעת משטר הרכוש ביניהם היה של הפרדה רכושית מוחלטת, שבו הכנסות כל אחד מן הצדדים נכנסו לחשבונותיהם הנפרדים. הם לא רכשו ביחד כל רכוש משותף ולא נישאו מעולם.
עצם העובדה שהיו ידועים בציבור איננה מלמדת, כך הנתבעת, על שיתוף בנכסים ואין בה כדי להחיל אוטומטית את הלכת השיתוף בנכסים על עניינם.

יש ליתן משקל משמעותי **להסכם** בעניין המזונות, שאושר בדיון במעמד הצדדים שבו אף הבהירה הנתבעת כי רכשה דירה בגפה ונטלה הלוואת משכנתא, ואילו התובע לא טען בהקשר זה דבר. לטענת הנתבעת, הכוונה מאחורי ההסכם לא היתה כוונת מרמה (כטענת התובע), כי אם רצון כן ואמיתי שלה להבטיח את רווחת ביתם, לאור נסיון העבר שבו התובע לא נשא כלל במזונות בנו הבגיר, עת התגורר בחו"ל.

10. לא ניתן להתעלם מרישום הדירה בלשכת רישום המקרקעין על שם הנתבעת בלבד.

התובע לא היה במעמד של לווה נוסף, כפי שאף אישר מנהל הבנק, ולא פנה בכתב לבנק המלווה לשם כך, כי אם אך במעמד של ערב משלם. הדבר משמעותי שכן לשיטת הנתבעת, כבר במעמד נטילת המשכנתא היה בידי התובע פסק דין אשר חייב את גרושתו להעביר את הזכויות בדירה המשותפת לו וגרושתו, על שמה.

הנתבעת נטלה את הלוואת המשכנתא במעמד של אם חד הורית ושילמה ממקורותיה שלה בלבד את כספי התמורה ומדגישה את ריחוק מועד העברת הסכומים על ידי התובע ממועד רכישת הדירה.

לשיטת הנתבעת, גם עדותה של עו"ד ס', שהוזמנה על ידי התובע דווקא, מחזקת את גרסתה זו, שכן זו אישרה כי במכלול העניינים המהותיים בקשר עם עסקת הרכישה, טיפלה אל מול הנתבעת ולא אל מול התובע.

11. הנתבעת איננה חולקת על כך שהתובע השתתף במחצית הוצאות החזר המשכנתא (כ- 1,300 ₪ לחודש), אלא טוענת כי הדבר נעשה בהסכמה על חשבון מזונות הקטינה, מקום בו התובע אף נותר חייב סך נומינלי של 700 ₪ לחודש בגין מזונותיה. ממילא, ציין התובע במעמד אישור ההסכם כי משלם שכר דירה בסך 1,500 ₪.

גם הנתבעת טוענת לבקיעים בגרסת התובע ואף מלינה כנגד השיהוי הרב, כשלוש וחצי שנים, מאז מסירת המכתב ועד הגשת התובענה.

דיון והכרעה

12. לאחר שמיעת הראיות ומשעיינתי במכלול המצוי בתיק הגעתי לכלל מסקנה שעמדת הנתבעת, לפיה אין להכיר בין הצדדים במשטר של שיתוף כלכלי, בדין יסודה. בהתאם אף אין להכיר בטענת התובע לזכויות בדירה.

כידוע, גם אם בני זוג חיו בצוותא ואף הוכרו כידועים בציבור אין בכך כדי לחייב בהכרח את המסקנה בדבר קיומו של שיתוף כלכלי ביניהם (ע"א 52/80 שחר נ' פרידמן פד"י לח (1), 443). גם הנטל להוכיח שיתוף בנכסי הידוע בציבור הוא נטל כבד יותר מזה המוטל על בן זוג נשוי [בג"ץ 4178/04 פלוני נ' בית הדין הרבני לערעורים פד"י סב (1), 235; כן השוו: עמ"ש (ב"ש) 5260-02-18 ג.א.צ נ' י.צ (מצוי במאגרים המשפטיים; 26.6.18)].

13. בנסיבות המקרה שלפני שוכנעתי, שהראיות כפי שהוכחו מתיישבות יותר עם עמדת הנתבעת, לפיה לא התקיים בין הצדדים משטר של שיתוף רכושי. בראש ובראשונה, ניתן ללמוד האמור מהמשמעות שיש ליחס למכלול הפעולות המהותיות והפורמליות שביצעו הצדדים שניהם במהלך חייהם בצוותא. כך, באופן שבו הנתבעת ביכרה לרכוש **לבדה** את הדירה והתובע הסתפק במעמד של ערב בלבד, תוך שאיננו מנסה לעגן כל דרישה אשר יכול שהיתה לו לזכויות קניין בדירה זו, **ולו בהסכם ממון** בין הצדדים. חזקה שהתובע יכול היה לעשות כן וידע על האפשרות לעשות כן, עת לא היתה זו מערכת היחסים הזוגית הראשונה שלו, מקום בו כבר ניהל הליכים אל מול גרושתו ומקום בו כאמור לעיל אף ביכר לעגן **בהסכם** את סוגית המזונות. ראייה משמעותית נוספת יש לראות **במכתב**, אשר מלמד יותר מכל על הלך רוחו וראייתו של התובע את מארג הזכויות שלו בעת פירוק הזוגיות עם הנתבעת. כך גם, מקום שהצדדים ביכרו להסכים מפורשות (באופן שאיננו מתיישב עם בני זוג המנהלים שיתוף כלכלי), על תשלום עבור מזונות הקטינה ; זאת בהסכם מפורש אשר קיבל את אישורו של בית המשפט לענייני משפחה בדיון במעמד הצדדים. על אלה ועוד אפרט להלן.

רכישת הדירה ונטילת הלוואת המשכנתא

14. הדירה נרכשה על ידי הנתבעת. על הסכם הרכישה חתומה הנתבעת לבדה (נספח 2 לתצהיר הנתבעת, הסכם מיום 15.9.06). מתוך תמורת מכר של 127,500 דולר ארה"ב הועברו מחשבונה של הנתבעת ביום 18.10.06 לחשבון מוכרי הדירה סך של 76,770 ₪ (נספח 2 ונספח 7 לתצהיר הנתבעת). המוכרים אישרו כי קיבלו מאת הנתבעת סך מזומן של 347,811 ₪ ביום 8.11.06 ואף סולקה על שם הנתבעת יתרת המשכנתא בסך 60,289 ₪ שרבצה על זכויות המוכרים בנכס (ראו אסמכתאות שנלוו לנספח 2 בתצהיר הנתבעת). סכומים אלה הועברו למוכרים מכספי הלוואת המשכנתא שנטלה הנתבעת. התובע לא נרשם בשום מרשם בנקאי או רשמי כבעל **זכויות** בדירה, או לכל הפחות **כלווה** של ממש.

מעמדו של התובע, ועל כך אין מחלוקת, היה כערב לתשלום המשכנתא אשר שילם את מחציתה, וזאת עד לחודש יוני 2014 (ראו נספח 1 לתצהיר הנתבעת, נספח יג' לתצהיר התובע וכן דבריו של נציג הבנק, מנהל הסניף מר פ.א. בעמ' 17 שורות 3 עד 26 לפרוטוקול).

15. לעניין זה הגרסה שסיפק התובע לשאלה מדוע לא הצטרף כלווה או בכלל מדוע לא הצטרף להסכם הרכישה היתה, בעיקרה, כי לא יכול היה ליטול משכנתא לאור הקשיים שהערימה עליו גרושתו, אשר הצריכו אותו לנקוט בהליכים נגדה. לגרסה זו גם הצטרף עו"ד ה' גם בעדותו בבית המשפט (עמ' 13 עד 15 לפרוטוקול), הגם שציין שאלו הם הדברים ששמע מפיו של התובע עצמו. כדבריו **"...אני גם לא חי איתם. הם לקוחות. אני לא יודע מה באמת קורה ביניהם..."** (עמ' 15 שורה 16).

אלא שזהו רק הסבר אחד מתוך קשת שלמה של טעמים למעמד של **"ערב תומך"** להסכם הלוואה. כפי שהבהיר נציג הבנק מר פ' בעדותו, אשר אישר כי כלווה פנתה הנתבעת לבדה, עסקינן ב**"...ערב שמצטרף להלוואה כשלווה הראשי יש יכולת החזר מוגבלת, כדי לגרום לכך שנוכל לאשר את ההלוואה. הערב התומך נבדל מהערב הרגיל שהוא צריך לשלם חלק מהוראות הקבע מחשבונו..."** (עמ' 17 לפרוטוקול).

16. בניגוד לגרסה שהעלה התובע ולפיה היה לו קושי להשתחרר מהלוואה מובטחת במשכנתא קודם, הרי שהעד מר פ' הבהיר שלמיטב זכרונו הייתה על הפרק עילה אחרת לסירוב פוטנציאלי של משכנתא לתובע, והיא ההתנהלות הלא תקינה בהלוואה הקודמת: **"...עד כמה שאני זוכר הייתה לו משכנתא קודמת עם גברת קודמת ששמה ההתנהלות לא הייתה תקינה, זה עילה לסירוב..."** (עמ' 17 שורות 9-10 לפרוטוקול). לא קושי, כפי שטען התובע, להשתחרר מהלוואה קודמת אלא התנהלות לא תקינה אל מול הבנק מהלוואה קודמת. התנהלות לא תקינה כלשעצמה אף תומכת בגרסה

שהעלתה הנתבעת ולפיה מלכתחילה לא רצתה להתנהל במשותף אל מול התובע, גם לא בכל הנוגע לדירת המגורים שלה.

17. גם עורכת הדין אשר ייצגה את הנתבעת ברכישת הדירה, עו"ד ס', העידה מפורשות כי ייצגה את הנתבעת וכי מכלול הפעולות המהותיות גלל הסכם הרכישה בוצעו אל מול הנתבעת: "...ש. אני מציג לך הסכם המכר המדובר - נספח 2 לתצהיר העדות הראשית של הנתבעת - ? ת. כן. ש. את מי ייצגת בהסכם הזה? ת. את הקונה גב' מ' ש. מי יזם את הפגישה איתך? ת. הפגישה יזם התובע מר א' כי הכיר אותי בעיסקה קודמת. ש. עם מי מהצדדים היית בקשר במהלך העיסקה? ש. בעניין הפניות הטכניות הייתי מתקשרת לא'. כל הפעולות שבוצעו עם הלקוחה. ש. איזה פעולות ת. חתימות, הכנת מסמכי לשכה. כל הדברים הטכניים מה שנדרש בביצוע הסכם מכר משכנתא. העברה וכל אישורים רישמיים כמובן נעשו עם הלקוחה שלי הנתבעת כל הפניות האירגוניות להביא ללכת לעשות זה כמה שזכור לי, פנינו למר א'...." (עמ' 12 שורות 18 עד 29 לפרוטוקול).

אך טבעי הוא שמקורבים של אדם המתקשר בהסכם מכר יבקשו לסייע לו במימוש ההסכם, במיוחד בני זוג. אולם עדות עצמאית ובלתי תלויה של עו"ד ס', מבהירה אף היא כי הרוח החיה מאחורי רכישת הדירה היתה הנתבעת, ולא התובע.

18. אינני מתעלם מכך שגם אליבא דהתובע וכפי שאישר גם נציג הבנק, מנהל הסניף מר פ', הלוואת המשכנתא ניטלה במעמד של אם חד הורית (עמ' 17 לפרוטוקול שורות 27 ואילך). יש לתהות אמנם מדוע ניטלה משכנתא במעמד של אם חד הורית אל מול הבנק שעה שלשיטת הצדדים שניהם אמנם

חיו בצוותא ואף הוכרו על ידי המוסד לביטוח לאומי כידועים בציבור. גם לכך, כמו לנסיבות כריתת ההסכם, יכולים להיות שני הסברים סבירים, אשר אף אחד מהם איננו תומך בקבלת גישתו של התובע. ההסבר האחד, הוא שאמנם הצדדים התנהלו תוך הפרדה ברכושם וכך ראתה עצמה הנתבעת משום אם חד הורית ולו לצורך התנהלות רכושית. להסבר זה קשיים משל עצמו. אולם גם קבלת ההסבר הסביר השני, לפיה גם במקרה זה ביקשו בני הזוג שניהם לקבל הטבות כלשהן על חשבון הצהרה שאיננה נכונה, איננה מסייעת לתובע. שכן לשיטת התובע היה שותף מלא להליך הרכישה ולנטילת המשכנתא. בנסיבות אלה, משביכר התובע ולו לשיטתו להיות שותף לנטילת משכנתא על יסוד מידע בלתי מדויק בלשון המעטה, ושעל יסודו ניתנו הטבות ששירתו גם את האינטרס המוצהר שלו, לא יוכל להיבנות עתה, בחלוף שנים כה רבות, מטענה לפיה גם הסכם ההלוואה, למצער בחלקו, היה למראית עין. על כך עוד בהמשך.

19. לכך יש להוסיף שחרף זימונם של עדים חיצוניים מטעמו של התובע, הוא בחר שלא לזמן עדים חשובים ורלוונטיים, והם מוכרי הדירה עצמם. אמנם, גם לעדות של עו"ד אשר ייצג את הצדדים בעסקות שונות ישנה חשיבות. אולם דווקא עדות של מי שמכרו את הדירה בפועל יכולה הייתה ללמד ראייה באשר לטענת התובע. יכולים היו המוכרים להבהיר מה היה המצג שהוצג להם, מי ביקר בדירה בטרם נרכשה, מי ניהל עימם בפועל משא ומתן על אודות מכירה ותנאי העסקה הקונקרטיים. לאור מצבת הזכויות והצדדים להסכם הרכישה עצמו, הנטל להציג תשתית עובדתית שונה מוטל לפתח התובע. הימנעותו מלזמן את המוכרים אומרת אף היא דרשני.

20. כאשר בית המשפט נדרש בחלוף שנים לא מבוטלות מאז נרכשה דירה, לתזה העובדתית שמעלה תובע ולפיה כלל האסמכתאות אשר מלמדות על הזכויות בדירה ועל נסיבות ההתקשרות בהסכם לרכישתה שונות הן מן הנסיבות העובדתיות לאשורן, הנטל המוטל לפתחו של התובע אינו פשוט כל עיקר. בנטל זה לא עמד התובע ולפיכך אני קובע כי גם בנסיבות רכישת הדירה, נטילת ההלוואה ורישום הדירה על שם הנתבעת עומדים לתובע לרועץ ומובילים לדחיית עמדתו.

מכאן למכתב.

המכתב

21. בעיקרה, המחלוקת בעניין מכתב זה היא בין שתי גרסאות פרשניות. האחת, גרסת התובע לפיה המכתב היה אך בבחינת הצעת פשרה (ראו גם דברי התובע בחקירתו בעמ' 37 שורות 7 עד 9, עמ' 38 שורות 12 עד 19). השנייה, גרסתה של הנתבעת לפיה מכתב זה הוא בבחינת הודאת בעל דין במסגרתה מאשר התובע מפורשות כי אין לו זכויות קניין בדירה.

לשוננו של המכתב חשובה ואביאה במלואו:

"...שלוס ל', להלן הצעותיי להסדר סוגיית רכוש:

אני מבקש להחזיר לי:

דברי אספנות: מטבעות, בולים, שטרות כסף, כפיות (כפות?) כסף, כרטיסי טלפון (טלקארד).

כל כלי עבודה לרבות ידניים וחשמליים.

מחבטי טניס שלי, ספרים, מסכה, צינור, חכות וציוד דייג.

כוסיות לקוניאק, שהם מתנה מאימי, מערכת קפה בצבע חום, פינג'אן נחושת לקפה, קומקום (בלתי קריא), ספלים לתה.

מכשיר US.

דברים אישיים שלי שנשארו ומתנות שלי (שקיבלתי במתנה).

50,000 ₪ שהשקעתי ברכישת הבית.

להסדיר סוגיית מזונות, לקבוע באופן משפטי היעדר טענות בנושא מזונות עד לתאריך של היום. להסדיר המשך תשלום מזונות עד לסכום של 1500 ₪ לחודש שמתוך הסכום הזה אני אמשיך לשלם החזר תשלומים עבור הבית ולהוסיף הסכום החסר עד שיא' תגיע לגיל 18. בפתרון הסוגיה המתאים לא יהיו לי טענות לגבי הרכוש, כלומר בית, תכולתו, מכונית ועל כך נחתום מסמך משפט.

איני חושב שצריך לפתור סוגיות כאלה באמצעות עורכי - דין. רק

הוצאות מיותרות.

ממתין לתשובה

א'...'' (שם).

22. אינני נצרך להכריע מפורשות איזו מהגרסאות הפרשניות שהציעו הצדדים יש להעדיף. שכן גם לו אניח שמדובר אך ורק בהצעה להסדר או בהצעת פשרה ותו לא, תמיהה של ממש עולה למקרא מכלול הסוגיות שהעלה על הכתב התובע במכתב ומרמת הקונקרטיזציה לה הגיע התובע במכתב זה. תמוה עד מאוד מדוע מצא התובע להעלות בין היתר דרישה להחזר כפיות כסף, כרטיסי טלפון, חכות וציוד דיג, כוסיות לקוניאק (מתנה מאימו), מערכת קפה, ספלים לתה וכיוצ"ב מיטלטלין שונים ברזולוציה פרטנית עד מאוד אולם לא טרח להעלות דרישה מפורשת בדבר הכרה בזכויות קניין בדירת מגורים שבה התגורר עם הנתבעת, בתם ובתה הגדולה של הנתבעת עד אותה העת.

23. לא מדובר באדם שאיננו בקיא ומנוסה, בין אם בהתדיינות רכושית אל מול בת זוג לשעבר, ובין אם בהתנהלות עסקית (שכן אין מחלוקת שהתובע ניהל לצד עבודתו כאח מוסמך עסק של נגריה בישראל ועסק של נגריה בXXXX). חרף זאת אך ביקש התובע להשיב לו סך של 50,000 ₪ שהשקיע ברכישת הדירה (ודוק: התובע לא ציין, בניגוד לנרמז בסיכומי התשובה, כי הוא זה שרכש את הבית ; כי אם **שהשקיע** ברכישה). דבר לא מנע מהתובע באותה עת לציין כי הוא מוכן לוותר על זכויות קניין המגיעות לו בתמורה להשבת השקעה זו. אולם דווקא הקונקרטיזציה המגולמת בנוסח המכתב אל מול השתיקה הבולטת בנושא זכויות הקניין בדירה אומרת דרשני. המסקנה העולה מן האמור ויותר מכל מן הטקסט עצמו היא שגם בעת הפרידה לא ראה התובע בדירה כנכס שלו. כל שראה התובע לנגד עיניו הוא החזר השקעתו הכספית.

גם מכתב זה והמסקנות העולות ממנו משמשים כנדבך של ממש לשלילת התזה שמציע התובע.

החיים ללא נישואין

24. אין מחלוקת שהצדדים לא נישאו. על כך כבר נכתב, כי היעדרם של נישואין מציב מכשול פרשני בפני הטוען לשיתוף בנכסים בין ידועים בציבור, שכן "... יש, אפוא, להתחשב בכל מקרה ומקרה בטיב הקשר הזוגי, בנסיבותיו ובכוונות המונחות בבסיסו, תוך בחינת האפשרויות שעמדו בפני בני - הזוג למיסוד הקשר הזוגי מחד-גיסא ומידת האפשרות של כל אחד מבני - הזוג לניתוק הקשר מאידך-גיסא. יש ליתן משקל נכבד לאוטונומית - הרצון של בני - הזוג בעיצוב הקשר הזוגי ביניהם ובקביעת ההסדר הרכושי החל על נכסיהם..." (בג"ץ 4178/04 הנ"ל).

25. התובע טוען כי לא יכלו להינשא הואיל וכשל מלהוכיח את יהדותו (סעיף 6 לתצהירו). לעומתו טוענת הנתבעת בתצהירה כי כלל לא רצתה להינשא מן הטעם שלא רצתה להכיל על מערכת היחסים ביניהם כל מחויבות כלכלית, בין היתר לאור העובדה שמערכת היחסים ביניהם לא הייתה יציבה (ראו: עמ' 54 לפרוטוקול בחקירת הנתבעת וסעיף 8 לתצהיר הנתבעת).

התובע מבקש להיתמך באישורים על אודות פתיחת תיק בירור יהדות בבית הדין הרבני (נספח ד'1 לתצהיר התובע). אלא שאין באישור זה, נושא תאריך 1.10.13, כדי להבהיר מה היתה הסיבה לסגירתו של התיק ביום 22.9.05. חזקה שהתובע יכול היה להבהיר גם מה הטעם לסגירת התיק ומשלא עשה כן, עצם ההימנעות מהצגת ראיה מספקת אך מקימה חזקה שהטעם לסגירת התיק איננו בהכרח היעדר היכולת להוכיח יהדות.

26. כך או אחרת, אין זה חזון נפרץ שבני זוג החפצים להינשא מוצאים היום את הדרך להינשא בנישואי חו"ל ולהירשם כנישואים בישראל. הדברים יפים במשנה תוקף עת הצדדים שניהם עודם אזרחים XXXX (עמ' 28 שורות 12-13 לפרוטוקול). התובע גם ניהל עסק בחו"ל ואף אישר בחקירתו הנגדית שיצא לXXXX עם הנתבעת בעבר (עמ' 38 שורות 20-21).

27. בהקשר זה אעיר, כי גם בחקירתו הנגדית לא שכנע התובע כי לא היתה יכולת להינשא ולמעשה אישר בחקירתו הנגדית כי בחרו, גם לשיטתו להסתפק בהכרתם כידועים בציבור: "ש. א. אתם רשומים במל"ל לא צריך להתחתן? ת. זוג. ... " (עמ' 28 לפרוטוקול שורות 3-4 וכן ראו בהרחבה עמ' 27-28 לפרוטוקול).

בנסיבות אלה אין ניתן לקבל את טענת התובע לפיה לא יכול היה להינשא לנתבעת. כפועל יוצא יש להציב גם את היעדר הנישואין כנסיבה אשר מקשה על קבלת טענות התובע.

היעדרו של כל הסכם בין הצדדים ביחס לדירה

28. כאמור לעיל, אין מחלוקת שהן לתובע והן לנתבעת היו מערכות זוגיות אחרות בהן היו נשואים לבני זוג קודמים. התובע סיים קשר נישואין קודם והמשיך להתנהל משפטית אל מול גרושתו גם במהלך ניהול הקשר הזוגי עם הנתבעת.

29. הנתבעת עצמה התגרשה מבן זוג קודם ונאלצה להגיש עם התובע תביעה לבירור אבהות ביחס לבתם המשותפת גלל כך (תמ"ש 14424/03).

30. כפי שכבר הבהרתי, התרשמתי ששני הצדדים הם אנשים אינטליגנטים. שני הצדדים ידעו היטב כיצד לעגן משפטית אינטרסים שלהם. בין אם באמצעות הסכם מזונות; בין אם באמצעות תביעה לבירור אבהות; ובין אם באמצעות עריכת הסכם לרכישת דירה והצטרפות התובע כערב. הצדדים גם ידעו להסתייע בשירותיהם לפחות שני עורכי דין לשם כך (עו"ד ה' ועו"ד ס'). התובע אף נכווה בעבר לשיטתו הוא מהתנהלות גרושתו ביחס לדירת מגורים שהיתה משותפת להם.

31. עדותו של התובע אף היא תרמה למסקנה לפיה למעשה לא הונח לפני כל הסבר סביר מדוע לא עיגנו הצדדים את זכויותיו הנטענות בדירה בכל הסכם:

”... ש. לשאלת בית המשפט - אתה לא לראשונה במחלוקת עם בת זוג לשעבר - ניהלת הליכים אחרים עם בת הזוג הקודמת - לא חשבת אם היית מנוסה, איך זה מסתדר, עם זה שאין לך אפילו מסרון ב- 4 שנים כשאתה טוען לזכויות בדירה? ת. אישה הנוכחית שלי היא משפטנית במקרה, אמרה לי על זה הרבה דברים. אמרתי לה כנראה שאו אני לקוי למידה, קשה לי להבין את הדברים האלה. כנראה שזו הסיבה. אני מאמין לאנשים. אני מדבר ככה גם לאשתי הנוכחית. לא יכול לקיים זוגיות ולחשב כל מסמך ומסמך מה התוצאות יהיו אם אקנה כיסא או שולחן. ש. לשאלת בית המשפט איך זה עולה בקנה אחד עם זה שעית מסמך בנושא המזונות? ת. הסברתי כי חיפשתי למיטב הבנתי נכון לאז, היתה לי אופציה אחת קצת להגדיל הכנסות או להוריד הוצאות. זה בעיני אחת מהאופציות שהיו לי. הייתי אז עובד לבד. היא עבדה או שלא בעבודות קבועות, ניסיתי כל אפשרות להרוויח שקל נוסף. אני אדם מסודר מאחורי יש משפחה וילדים בחובתי לכלכל אותם. נכון לאז מה שיכולתי כי עבדתי רק בבית חולים XXX אני במשמרות 8 שעות. לא יכול לעבוד 12 שעות לא יתנו לי. לקחתי משמרות מיוחדות בעבודה כמה שניתן על פי חוק. זו היתה לי אופציה יחידה חוץ מאופציה של הקטנת הוצאות לארנונה על ידי זה שחתמנו חוזה כאם חד הורית. ש. לשאלת בית המשפט אבל ידעת שיש אופציה לחתום על ניירות שיהיה תיעוד? ת. אופציה שדעתי קיימת אותם. בית המשפט אומר בקשר לנסיון לחיים אני אומר שנסיון לחיים לא רכשתי כי נישואים ראשונים היו מאוד בעייתיים נישואים שניים ושלישיים עם י' אני הכח הסוס העובד לא היתה לי אפשרות אפילו לחשוב לרגע לדברים שמפריעים לי להרוויח כסף כי אני התעסקתי רק להרוויח עבדתי רק להרוויח בשתיים שלוש עבודות. כנראה שהמוח שלי היה יותר מדי עמוס וחוץ מזה אני בכלל לא חושב על זוגיות זו זוגיות...” (עמ' 35 שורות 1 עד 21 לפרוטוקול).

הדברים אומרים דרשני.

32. בנסיבות אלה וגם לו אניח כי גרסתו של התובע באשר להיעדר יכולתו ליטול הלוואת משכנתא אמת היא, מוקשה עד מאוד בעיני שהתובע

לא ביכר - דווקא בנסיבות בהן נרכשה על ידי הנתבעת דירה - לעגן את זכותו הקניינית הנטענת ולו בהסכם ממון. אינני מקבל כנקודת מוצא שאדם בעל ניסיון בנישואין, בגירושין, בהתנהלות רכושית אל מול בת זוג לשעבר ובהתנהלות עסקית הן בארץ והן בחו"ל יעדיף "סתם כך" או מתמימות גרידא שלא לעגן זכויות קניין, ולו בדמות הסכם בין בני זוג.

דווקא היעדרו של הסכם ממון שכזה מטיל צל של ממש על גרסת התובע ומשמש כנדבך משמעותי לשלילת עמדתו. מכאן להסכם. הצדדים שניהם הקדישו מקום לא מבוטל להסכם זה ולמשמעותו, ולא בכדי.

ההסכם

33. באשר להסכם. אין מחלוקת כי הסכם זה גיבש את חיובו של האב לשלם עבור מזונות הקטינה 2,000 ₪ לחודש. בדיון בפני כב' השופט ד. טפרברג ביום 14.12.06, הסביר בית המשפט לצדדים את ההסכם, תוך שנרשמה מפיה של האם ההבהרה הבאה: "...אני עובדת כיום ומשתכרת כ- 3,000 ₪. קרוב לוודאי שהכנסתי תעלה עקב קבלת תעודת הסמכה של אחיות. אני מתכוונת לעבור להתגורר בדירה שרכשתי והמשכנתא עבור אותה דירה תעמוד על סך 2,500 ₪ לחודש. אני מאמינה שאצליח לעמוד בהוצאות..." (שם).

האב עצמו אך טען במעמד הדיון כדלקמן: "...אני משתכר בין 6,000 - 7,000 ₪ לחודש. אני משלם 1,500 ₪ שכר דירה לחודש...." (שם). בהמשך הדיון הסכימו הצדדים גם על הוספת פסקה בדבר הוצאות רפואה חריגות ובית המשפט אישר עם תום הדיון את ההסכם ונתן לו תוקף של פסק דין.

34. עתה מבקש לטעון התובע, כי מדובר בהסכם למראית עין בלבד שנועד לזכות את הצדדים בהטבות כלכליות כאלה ואחרות (ראו למשל בעמ' 26 שורות 11-14 ובעמ' 30 שורות 16 - 26). באשר לנטל ולקשיים הראיתיים והעובדתיים הניצבים לפתחו של מי שטוען לקיומו של הסכם למראית עין כבר הרחבתי במקום ובהקשר אחר [השוו: תמ"ש (בי"ש) 55322-07-15 ש.ס נ' א.א.א (מצוי במאגרים המשפטיים; 1.1.19)]. אלא שגם לו אניח (ואינני קובע כך כל עיקר) כי אמנם מדובר בהסכם פיקטיבי, למראית עין בלבד, טענה זו כשלעצמה עומדת לתובע לרועץ. כפי שנקבע בפסיקה, משביכר

התובע לצרכיו הוא לבקש אישורו השיפוטי של הסכם למראית עין בלבד, יש לראותו כמושתק מלהתכחש להסכם זה גם אם עתה האינטרס שלו מובילו להתכחש לו. זאת, הן מטעמים של השתק שיפוטי והן לאור דוקטרינות של תום לב ושימוש לרעה בהליך [בהקשר זה השוו: עמ"ש (ב"ש) 5260-02-18 ג.א.צ נ' י.צ (מצוי במאגרים המשפטיים ; 26.6.18), כן ראו בקשת רשות הערעור על פסק דין זה שנדחתה, בבע"מ 6093/18 פלוני נ' פלונית (מצוי במאגרים המשפטיים ; 26.11.18)].

בית המשפט לא יושיט ידו לבעל דין, שמטעמים אישיים ביכר לשיטתו לטעון טענות למראית עין, לבקש ליתן להן תוקף שיפוטי, ושנים לאחר מכן להתנער מטענות אלה לאור אינטרסים כלכליים חדשים שלו.

35. כך או אחרת, ספק רב בעיני האם היה מקום להציב את שתי הגרסות זו מול זו, שכן לכאורה דבר לא מונע משתי הגרסאות לדור זו לצד זו בכפיפה אחת. כפי שאראה להלן, אני מעדיף את גרסת הנתבעת ולפיה אכן מדובר היה בהסכם אמת שנכרת בין היתר לאור חששותיה של הנתבעת. אולם גם לו אני, כי הנתבעת עצמה ידעה על ההטבה האפשרית גם לתובע, קרי, הטבות מס שונות (כזכור, התובע שימש גם כעצמאי), הרי שאין בכך כדי להוביל למסקנה שההסכם היה למראית עין בלבד. שכן עצם העובדה שיכול והמניע של התובע להסכם היה קבלת הטבות בלבד, איננה הופכת אותו להסכם למראית עין גרידא, מקום בו המניע של הנתבעת לכריתת ההסכם, היה מניע אמת.

36. אולם לגופם של דברים מקובלת עלי בהקשר זה גרסת הנתבעת לפיה לאור לידתה של הבת המשותפת ולאור ידיעתה בדבר עברו של התובע, בכך שעזב את בנו ב-XXX מבלי להבטיח את מזונותיו, ביקשה לדאוג להבטחת מזונות בתם (עמ' 54 לפרוטוקול שורות 1 עד 14; ראו גם אישורו של התובע לפיו עזב את בנו ב-XXX ואשתו הראשונה ויתרה על מזונות הקטין, בעמ' 27 לפרוטוקול). לכל הפחות גרסה זו סבירה באותה המידה כמו גרסתו של התובע.

בהקשר זה, גם אם נכון אני להניח שעו"ד ה' הציב בפני הצדדים בזמן אמת תהיה על אודות הצורך בהסכם זה, הרי שהוא עצמו הבהיר בעדותו מפורשות שכלל לא ראה בהסכם זה משום הסכם פיקטיבי (עמ' 14 לפרוטוקול) וגם הבהיר כי ציין בפני הצדדים שניהם מפורשות את תוקפו המחייב של הסכם זה לכשמאושר (עמ' 13 לפרוטוקול).

בין היתר, מבקש התובע להסתמך על תמליל שיחתו עם עמיתם לעבודה של הצדדים, מר ב.י., שבו בין היתר תומללו הוא וב' משוחחים על כך שההסכם לכאורה נועד להפחית חבויות מס הכנסה (נספח ד' להודעה בדבר הוספת ראיות מיום 9.3.17, בעמ' 5 הימנו): **"... אבל היא יש לה את הקלף הזה כאילו שאתה הייתה משלם לה מזונות. א': כן, יש לה את הקלף הזה, כי הרי איך עשינו, אתה זוכר איך עשינו. דובר 1: כן שיהיה פחות מס הכנסה..."** (שורות 14 - 16). אלא שגם מעצם התמלול כלל לא ניתן ללמוד שב', הדובר, מדבר מידיעתו האישית, כי אם בעיקר נזכר ומגיב לדברים שסופרו לו. הדברים מקבלים משנה תוקף עת ב.י מתומלל בהמשך השיחה כשהוא למעשה מברר פרטים מפיו של התובע, והלכה למעשה שומע את גרסתו של התובע (ראו למשל בעמ' 7 - 8 לתמליל זה). ספק רב בעיני אם מתמליל זה ניתן ללמוד דבר, מעבר לכך שהתובע חלק עם ב' את גרסתו.

בעדותו בבית המשפט התנער ב' ממילא מן הנאמר: **"... לא ראיתי הסכם מזונות מה שידוע שי' משלמת משכנתא והוא היה משלם לה מזונות. סליחה שאני מתעצבן באמת שאני לא מרוצה שאני פה בכלל. .... אני לא יודע כמה מן הם לא ביחד אני יודע שכל אחד הלך לדרכו בשלוש שנים האחרונות אני בתפקיד של אח כללי אני מסתובב בבית חולים אני פוגש את א' מספר לי סיפורי סבתא פוגש את י' מספרת לי סיפורים. ... כשא' וי' באו וסיפרו לי אמרתי שאני לא מעוניין לשמוע סיפורים שלכם אני לא צד בעניין אני באמת לא זוכר דברים זה דברים הזויים... ש: מה היה נכון עניין של מס הכנסה או מזונות. ת: אני אמרתי בהתחלה אני לא ראיתי שום דבר בחיים שלי רק שמעתי. אני בן 42 אתה יכול לספר שיש לך בבנק מליון שקל אני בא ובודק אותך? אני לא זוכר היו מספרים לי בשיחות על כוס בירה שהוא משלם לה מזונות והיא משלמת את המשכנתא ומה שאני אומר פה זה אותו דבר..."** (עמ' 42 לפרוטוקול).

שעה שלא ניתן לחלץ מתמליל השיחה הבהרה מפורשת מי הוא שסיפר לבי את הדברים (האם התובע או הנתבעת), וכך הדבר גם ביחס לעדותו, ספק רב אם ניתן לראות בתמליל זה יותר ממה שציין ב' בעדותו, קרי, שב.י שמע את התובע עצמו שוטח בפניו את גרסתו.

אם לא די בכך, הרי שבמכתב, הוא הצעתו של התובע להסדר בין הצדדים, הציע התובע בסעיף 8 הימנו להסדיר " המשך תשלום מזונות..." (שם, הדגשה לא במקור). אם אמנם מדובר היה בהסכם פיקטיבי, מדוע היה על התובע לבקש להסדיר את המשכו של תשלום המזונות? לתשובה זו לא מצאתי מענה של ממש, לבד מן המסקנה המסתברת, ולפיה גם התובע ראה בחיובו לשלם מזונות גם במהלך החיים המשותפים משום חובה שרירה וקיימת.

זאת ועוד. כפי שאראה עוד בהמשך, אני גם מקבל את גרסתה של הנתבעת ולפיה חיוב המזונות קוזז בהסכמה כנגד תשלומי ערבותו של התובע למשכנתא. בנסיבות אלה, אף אין לראות קושי של ממש בעצם העובדה שהתא המשפחתי התנהל בהוצאותיו השוטפות תוך הקצאת משאבים אישיים של כל אחד מבני הזוג לשם ההתנהלות היום-יומית.

כפועל יוצא, אני מעדיף את גרסתה של הנתבעת ודוחה את הטענה לפיה ההסכם היה פיקטיבי.

יש לראות בהסכם זה כנדבך נוסף השולל את טענת התובע בדבר שיתוף רכושי.

ההתנהלות בחשבונות הצדדים וההתנהלות הכספית היומיומית

37. גם כאן, למעשה, אין מחלוקת אמיתית בין הצדדים כי הן התובע והן הנתבעת לא היו במעמד של בעלים משותפים בחשבונותיהם, כי אם היו במעמד של מיופי כח בחשבונות האחד של השנייה.

38. לא זו בלבד, התובע עצמו אישר כי הנתבעת התנגדה לפתיחתו של חשבון משותף ואף התנגדה לכך שיהיו בעלים משותפים בחשבונויותיהם, תוך שכ"הצעת פשרה" הציעה שיהיו מיופי כח האחד של השנייה:

"...ש. אם הכל משותף למה לא פתחתם חשבון משותף? ת. י' התנגדה לזה ש. אם הכל משותף למה לא הכנסת אותה לחשבון שלך ת. כי חשבון שלי הוא היה בעייתי. מבחינת הלוואות, מבחינת החזרים, אוברדארפטים ואני רציתי לשמור שלפחות חשבון אחד זה היה לי חשוב כלכלית כי מאחורי עומדת משפחה עם ילדים שלפחות חשבון אחד יהיה פחות או יותר מסודר. ש. אז מדוע לא נכנסת אתה כשותף בחשבון שלה שהוא לא חשבון בעייתי? ת. היא לא רצתה. מה שהיא הציע זה להתחלף במורשי חתימה..." (עמ' 28 שורות 23 - 30; באשר לגרסת הנתבעת בהקשר זה ראו בעמ' 56 שורות 1 עד 4; הדגשות לא במקור - ב.ש.).

הדברים אומרים דרשני ויותר מכל מלמדים דווקא תמיכה בגרסתה של הנתבעת לפיה העדיפה שלא לנהוג משטר של שיתוף רכושי עם התובע.

39. התובע ביקש להסתמך על אסמכתאות שצירף ואשר מלמדות על כך שהתנהלותם השוטפת של הצדדים כללה גם התחשבות יומיומית ונשיאה משותפת בהוצאות השוטפות. לא ראיתי שהנתבעת שללה זאת, גם לא בחקירתה הנגדית (עמ' 48 - 53 לפרוטוקול). אולם ישנו הבדל של ממש בין החלטה מודעת של בני זוג לנהוג שיתוף מלא בנכסיהם לבין התנהלות יומיומית של בני זוג בכל הקשור עם צרכי היום-יום השוטפים של התא הזוגי, כולל עבור הילדים. שכן ראיות להתנהלות יומיומית שבמסגרתה הצדדים שניהם דואגים לצרכים השוטפים אינן מספיקות להוכיח משטר רכושי של שיתוף כלכלי.

40. לא זו בלבד, אלא שאין מחלוקת כי גם לנתבעת לא היה כל חלק קנייני בעסקיו של התובע. האחד - נגריה בישראל שפתח בשותפות עם אחות הנתבעת; השני נגריה שפתח בXXX בשותפות כך נטען עם אביו. באשר לנגריה שפתח התובע בשותפות עם אחיה, מעמדה של הנתבעת היה אך בגדר ערבה, אף היא (ראו גם בעמ' 64 לפרוטוקול בשורות 12-17).

41. בנוסף אין כל מחלוקת כי הלכה למעשה במשך כל תקופת הזוגיות ביניהם לא רכשו הצדדים דבר באופן פורמלי ורשמו אותו על שם שניהם. "ש... האם משהו אחד רכשתם במהלך התקופה הזאת שהייתם ביחד שנרשם על שם שניכם? רכב? אופנוע? משהו? ת. אני לא חושב שאם אתה הולך לספור לקנות תפוח אדמה אתה רושם על שם שנינו. לא היו לנו קניות כבדות למעט בית למעט רכב שדיברנו עליו ואפילו אופניים לא קנינו. קנינו משהו רציני זה רהיטים לסלון נכון זה שולם מחשבון שלה אבל היינו ביחד בתות עץ בחרנו את זה ביחד, טיפלנו בבית ביחד הזמנו מרסס מאותו חנות ביחד הגיע מרסס ופיצץ את החרקים האלה ביחד הכל היה ביחד אבל לצערי תפוח אדמה לא רושמים ביחד..." (עמ' 28 שורות 31 עד 32 עמ' 29 שורה 1 עד 5).

42. עולה, אפוא, כי בנסיבות אלה אין די בהתנהלות שוטפת לשם הוכחת קיומו של משטר רכושי של שיתוף בין הצדדים.

עדויות וראיות נוספות

43. התובע ביקש להסתמך על עדותו של עו"ד ה' לתמיכה בכך שהצדדים אכן ניהלו חיי שיתוף כלכליים וראו בדירה כדירתם המשותפת. לעדות זו כבר נדרשתי לעיל, בכל הנוגע להסכם. לא מצאתי שיש בעדותו של עו"ד ה', גם אם אתן למלוא האמור בה משקל מלא, כדי לבסס מסקנה, או להוות נדבך משמעותי התומך בגרסת התובע. שכן כפי שהבהרתי לעיל וכפי שעו"ד ה' עצמו העיד בחקירתו, התרשמותו נבעה בעיקר מהדברים שמסר לו התובע. כך למשל ציין, : "... לימים, בגלל שנפגשתי איתם, או איתו, יצא לי לפגוש את א' הוא אמר לי שזה משהו ביטוח לאומי או מס הכנסה, נקודות זיכוי. היה משהו כזה. את זה הבנתי מאוחר יותר..." (עמ' 13 לפרוטוקול שורות 26 - 28, בכל הנוגע לנסיבות עריכת ההסכם ואישורו).

גם לעניין הדירה נשוא ההליך שלפני, הבהיר עו"ד ה' כי שמע למעשה את גרסתו של התובע וטרח להבהיר כי זוהי למעשה גרסתו של התובע: "... ש: א' הסביר לך פעם למה הדירה נשוא המחלוקת כאן נרשמה רק על שם הנתבעת? ת: כן. לא' היתה דירה בב"ש עם גב' בשם נ'... משום הבית על שמו כך הוא אמר, אני לא יודע אם אלו העובדות, מה ששמעתי ממנו שהוא

לא יכול לרכוש בית עם י' בגלל העניין הזה וזה מסבך אותו . היה הליך עם נ' שהסתבך וגרם לא' לנזקים..." (עמ' 13 שורות 29 - 32 וכן עמ' 14 שורות 1 - 2 ; השוו גם לסיוג הדברים ע"י עו"ד ה' כמפורט בעמ' 15 שורות 15 - 21). האם מכאן, על יסוד גרסה של אחד מבני הזוג בלבד ניתן להסיק מסקנה לפיה הצדדים שניהם חפצו בשיתוף כלכלי מלא ביניהם או למצער בשיתוף ספציפי ביחס לדירה? במיוחד בהתחשב בנסיבות בהן גם אישרו הצדדים הסכם מזונות ביניהם, מסופקני.

44. כן ביקש התובע להסתמך על תמלילי שיחות וראיות נוספות, שצורפו ביום 9.3.17, ובגינן אף צירף תצהיר משלים. הכוונה, לשיחות שהקליט ותמלל - בינו ובין הנתבעת ; בינו ובין הבת הקטינה ; בינו ובין מר א.א. (מי שהשכיר לו ולנתבעת דירה בעבר) ; ובינו ובין מר ב.י., אח מוסמך ומכר משותף של הצדדים.

באשר לשיחה בין התובע לנתבעת, שנוהלה לאחר הגשת התביעה, ספק רב אם ניתן לראות בדברים שהוחלפו בין הצדדים משום הודאה של הנתבעת, לאחר שהוגשה כנגדה תביעה מקום בו מנסה היא בכל מאודה לשכנע את התובע שלא לנהל נגדה הליך משפטי, משום הודאה בזכויות משותפות בדירה. זאת, במובחן למשל מטענות בדבר "השקעה", להן אדרש בהמשך (לעניין זה ראו בעמ' 8 לנספח א', תמליל השיחה).

באשר לנספח ב', תמליל שיחת התובע עם בתו הקטינה, ילידת 2005, יש לראות בחומרה את עצם ההקלטה ועל אחת כמה וכמה את עצם צירופו של התמליל, אשר באופן אינהרנטי גורם לעירוב בתם המשותפת של הצדדים במחלוקת רכושית, שלא בטובתה. בהקשר זה יש לקוות, כי דבריו של התובע בחקירתו הנגדית לפיהם "... הרכוש הכי יקר לאדם הוא ילד ולא בית..." (עמ' 24 שורה 1 לפרוטוקול ; הדגשה לא במקור), נאמרו אך בהיסח הדעת, ולא כתפיסת עולם של ממש. יש גם לראות בחומרה את הדרך שבה בחר התובע לנהל עם ביתו הקטינה שיחה ולחשוף אותה למחלוקות הרכושיות ביניהם, באופן אשר הוביל את הקטינה עד כדי בכי (בין היתר, עמ' 3 - 4 , 9 - 10 לתמליל זה). כך או אחרת, לא מצאתי בתמליל זה כל דבר אשר יכול לבסס את גרסתו היסודית של התובע.

נספח ג', תמליל השיחה בין התובע ובין מר א.א., אשר התקבל כראיה בהסכמה, איננו תורם מאום להוכחת גרסתו של התובע. בתמליל זה נשמע אותו אדם, שהשכיר את דירתו לצדדים, מספר לתובע על נסיונו לשוחח עם הנתבעת בכדי שתגיע עם התובע לפשרה. בין היתר, בשיחה זו נשמע התובע עצמו מודה כי מזונות הקטינה מתקזזים לשיטתו עם דרישתו לדמי שימוש (עמ' 6). התזה העובדתית שהתובע מעלה בשיחה, לפיה הדירה נרכשה במשותף היא תזה **שהתובע** מעלה תוך שא.א' **מאזין** לתזה ומשוחח איתו עניינית ושואל שאלות בהקשרה (עמ' 6 - 7 לתמליל זה). אולם א.א' גם טוען מפורשות כי **"... אם זה ככה זה לא ככה מה שהיא טוענת. זה קצת מסבך את העניינים..."** (עמ' 7 שורה 24). יש בכך דווקא כדי ללמד על המחלוקת שבין הצדדים, בכל הנוגע לדרישת התובע לזכויות בדירה. תמליל זה איננו מסייע לתובע בכל הנוגע לטענתו ביחס לשיתוף, ואולי ההיפך הוא הנכון.

באשר לנספח ד' ולעדונו של ב.י., התייחסתי לעיל בכל הקשור עם ההסכם ובתמצית אעיר כי הדברים שהוחלפו עימו אך מלמדים, ככלל, על כך שהתובע חלק עם ב' את גרסתו. אין בכך כדי לקדם את עניינו.

בתקליטור שצירף התובע מופיעות בין היתר גם עשרות תצלומים וסרטונים, המעידים על חיי הזוגיות של הצדדים. בין היתר מדובר בתצלומים המתעדים אירועים שונים, את חיי הבית, טיולים, ביקור בחוף הים, עבודות נגרות, ואת מסגרות החינוך; ובסרטונים המתעדים אף הם אירועים, טיולים, אירועים במסגרות (דוגמת יום הולדת ליא') ועבודת נגרות. אולם משלא היתה בהקשר זה מחלוקת בין הצדדים, אין בכך כדי להעלות או להוריד לענייננו.

בתצהירו ועדותו של י.פ., שעיקרה היה התרשמותו שהצדדים ניהלו חיי זוגיות והנתבעת הציגה עצמה כרעייתו של התובע, אין כדי להעלות או להוריד דבר ביחס לשאלה האם אמנם התנהלו הצדדים בשיתוף כלכלי של ממש (במובחן מחיי זוגיות, שלא מוכחשים כלל, ראו בין היתר בעמ' 50 שורות 7 - 8). הנתבעת עצמה לא שללה את האפשרות שהציגה עצמה כרעייתו של התובע, וכדבריה: **"...אני רציתי קצת בטחון בשבילי. א' היום נשוי וכששמעתי אשתו יכול להיות קפץ לי כי אני גם אשה ורוצה בטחון...."**

יכול להיות כי אנשים שואלים שאלות וזה לא תמיד נעים להגיז חבר...."
(עמ' 51 לפרוטוקול).

מכאן, שלא מצאתי שגם עדות זו יכולה לשנות דבר ביחס למסקנתי דלעיל.

סיכום ביניים

45. העולה מן המקובץ הוא כי מארג הראיות כפי שהוצגו לפני מוביל לדחיית התזה שהציג התובע ולפיו התקיים בין הצדדים משטר של שיתוף רכושי. לא עלה בידי התובע לשכנע בדבר קיומו של שיתוף זה, לא כמשטר רכוש כללי ולא ביחס לדירה עצמה.

46. מכאן לשאלה, שאין ניתן לפסוח עליה, האם חרף קביעותיי אלה יש לחייב את הנתבעת בסכום כלשהו גלל רכישת הדירה וההשתתפות התובע בתשלומי המשכנתא?

תשלומי הלוואת המשכנתא וערבותו הנמשכת של התובע להלוואה זו

47. לאחר ששמעתי את הצדדים בהקשר זה הגעתי לכלל מסקנה שאין להורות לנתבעת דבר מה ביחס למחצית מתשלומי הלוואת המשכנתא בהם נשא התובע כערב להלוואה לאור המסקנה שדומה כי בפועל, ולכל הפחות במהלך החיים המשותפים, לא ראו בהם הצדדים שניהם תשלום הוני של ממש, כי אם תשלום הבא על חשבון חיובו הנמשך של התובע במזונות הקטינה.

גרסת הנתבעת עצמה היתה, כאמור, שתשלום המשכנתא השוטף על ידי התובע גם לאחר הפירוד בא בהסכמה כקזוז כנגד חיובו הפסוק במזונות (ראו בין היתר בעמ' 58 לפרוטוקול). גרסה זו מתיישבת יותר עם הנסיבות כפי שהוכחו לפני. ניתן ללמוד על האמור ממספר מקורות.

48. ראשית, כפי שצינתי לעיל, במכתב עצמו ציין התובע כי הוא חפץ: **"... להסדיר המשך תשלום מזונות עד לסכום של 1,500 ₪ לחודש שמתוך הסכום הזה אני אמשיך לשלם החזר תשלומים עבור הבית ולהוסיף הסכום**

החסר עד שיא' תגיע לגיל 18... (שם, הדגשה לא במקור). ללמדנו, שגם בעת הפרידה התייחס התובע לתשלומי המשכנתא שביצע כבר כאמצעי לתשלום חיובו במזונות הקטינה.

אף אין להתעלם מכך שהתובע עצמו הצהיר במעמד דיון אישור ההסכם, כי הוא " **משלם 1,500 ₪ לחודש שכר דירה...**" (שורה 15 להסכם). דבר לא מנע מהתובע להבהיר כי הוא עתיד לשלם משכנתא (ככל שטרם החל לשלמה) אלא אך לציין כי הוא משלם שכר דירה?

גם במסגרת השיחות המוקלטות והמתומללות שב התובע וציין בין היתר בשיחה עם א.א., מנגנונים שונים של קיזוז כנגד חיובו במזונות, גם אם לשיטתו האמור היה כנגד שימוש (עמ' 5 - 8 לתמליל השיחה עם א.א.). גרסה זו של התובע לפיה כספי המזונות אמורים היו להתקזז כנגד דמי שימוש בדירה, כלל לא מתיישבת עם ראיות של ממש ואף לא ברור לי מדוע וכיצד היה על הנתבעת לשלם לתובע במשך חיי הזוגיות ביניהם דמי שימוש על נכס, בו התגוררו בצוותא. שעה שחיוב המזונות היה שריר וקיים גם במהלך החיים המשותפים ולא רק לאחריהם, הטענה לדמי שימוש היא במהותה משום טענה מלאכותית, שאיננה יכולה לעמוד. כך או אחרת, עצם העובדה שבשיחות אלה הכיר התובע בכך שהיה מנגנון קיזוז כנגד חיוב המזונות, מתיישב הרבה יותר עם גרסתה היסודית של הנתבעת, ולא עם גרסתו הוא.

גם מעמדו של הנתבע כערב בלבד, אשר לא טרח לעגן הסכמית בכל דרך את זכויותיו הקנייניות הנטענות, מתיישב יותר עם העובדה שלא ראה בתשלומים אלה משום תשלומים הוניים, כי אם תשלומים כספיים שיצרו חיוב כספי נגדי, קצוב ונמשך לנתבעת לשלם לתובע את כספי ערבותו.

מנגד, אין לשכוח כי מיד בסמוך לרכישת הדירה על ידי הנתבעת, ערכו הצדדים את ההסכם ואישרו אותו בבית המשפט לענייני משפחה. מיום מתן פסק הדין למזונות, חב התובע לנתבעת את מזונות ביתם המשותפת - חוב שריר, נמשך, קצוב וקיים, ולא פיקטיבי.

כידוע, קיזוז הוא אמצעי לתשלום ; לקיום חיוב (השוו: שלום לרנר קיזוז **חיובים** 2009, 92-93 והאסמכתאות שם).

משהן התובע והן הנתבעת הסכימו על קיזוז כספי הערבות הנמשכת כנגד חיובי המזונות, ומשהתובע לא הראה כי פרע בכל דרך אחרת את חיובי מזונות ביתו הקטינה, דין הטענה לפיה הוא זכאי להחזר בגין תשלומי ערבותו הנמשכת להלוואת המשכנתא דחייה, וכך אני מורה.

זכאות התובע להשבת כספי ההעברה

49. הנתבעת איננה מתעלמת בסיכומיה מן האפשרות שבית המשפט יורה במסגרת פסק הדין על השבת כספי ההעברה, ולא ניתן לטעון, כי סוגיה זו לא הועמדה בחזית המחלוקת (סעיף 66 לסיכומי הנתבעת). בנסיבות אלה, בהתחשב בסכום הנומינלי של כספי ההעברה, ושעה ששוכנעתי כי בהקשר זה יש דווקא לקבל את גרסת התובע, מצאתי להידרש לקביעות קונקרטיים בהקשר לכספי ההעברה.

50. דווקא הסתמכות הנתבעת על גרסת התובע **במכתב ועל הסכם המזונות** מחייבים את דחיית גרסתה, לפיה הסכום שהעביר לה התובע היה על חשבון מזונות עבר. יש להעדיף לעניין זה דווקא את הגרסה האוטנטית שהציג התובע במכתב לפיה כספי ההעברה היו בגדר "**השקעה**". לא **מתנה**, כי אם **השקעה**.

51. מקום בו גם התובעת הצהירה **בהסכם** כי "**... האב שילם לידי האם על חשבון מזונות הקטינה מאז לידתה ועד היום סך של 2,000 ₪....**", מנועה היא עתה לטעון כנגד הוראה זו בלבד, אך לנוכח חיובה הפוטנציאלי בהשבת כספי ההעברה. לעניין זה, הנימוקים שהוצגו בפסקה 34 לעיל לעניין הסכמות למראית עין בלבד יפות, בשינויים המחויבים, גם ביחס לטענת הנתבעת עתה.

כפועל יוצא, בהחלט סבירה גם הפרשנות שלפיה בעת פירוקו של התא הזוגי דרש התובע את השקעתו בחזרה.

52. הואיל ובהשקעה בין מי שהיו בני זוג עסקיני, ובהיעדר כל הסכם שילמד מפורשות על תנאי ההשקעה, נשאלת השאלה מהו שיעורו של הסכום

שיש להשיב. בהקשר זה, והואיל והתובע לא דרש את השבת כספיו אלא עד לפירוק הזוגיות יש להניח כהנחת מוצא כי עד למועד הקרע בין הצדדים הסתפקו הם בשערוך כספי ההשקעה כפי ערכם הריאלי, קרי הצמדתם למדד. אלא שמעת פירוק התא הזוגי ודרישתו של התובע במכתבו, יש לראות בכך משום דרישה להשבת הכספים שלאחריה יש להוסיף עליהם גם פירות פוטנציאליים.

שעה שאין מחלוקת בדבר סכום הכספים המצטבר שהעביר התובע לנתבעת בחודש אפריל 2007 (54,000 ₪), ערכם במועד הקרע כשהם צמודים למדד, עמד על כ- 63,205 ₪. הצמדתו של סכום זה למדד, בתוספת ריבית, ממועד הקרע ועד עתה עומדת על סך מעוגל של כ- 73,000 ₪.

בנסיבות אלה, זהו הסכום שעל הנתבעת להשיב לתובע.

סיכום אופרטיבי

53. קריאה וניתוח של מכלול הראיות, המסמכים והתמלילים המרובים שהציפו הצדדים לפני בית המשפט מביאה למסקנה, כי יכול והצדדים שניהם התנהלו כלכלית תוך בחינת ומתיחת גבולות המותר במארג היחסים הרכושי של כל אחד מהם אל מול גורמי מינהל ורשויות. לעניין זה נדרשתי כבר גם ביחס להתנהלות האב הנטענת וגם ביחס להתנהלותה של האם. דווקא משום כך הידרשות כעבור שנים למחלוקות גרסה של הצדדים עצמם, ולגרסאות הנטענות בעל פה בעיקרן כנגד אסמכתאות רבות ושונות בכתב - הן לעניין הזכויות בדירה והן לעניין תכליתם של כספי ההעברה - איננה רצויה, בלשון המעטה, כמדיניות משפטית. זאת ועוד - קבלת טענות התובע אף תשמש כמסר פסול לבעלי דין, לפיו יוכלו להשיב הגלגל לאחור בהתאם לאינטרסים הכספיים הצרים שלהם, בניגוד לכל הצהרה קודמת שלהם לפני רשויות שיפוט ומינהל.

מן הכלל אל הפרט, ולגופם של דברים. ככלל, התובע לא עמד בנטל לשכנע, כי מכלול המסמכים השונים שעליהם חתם ביודעין מבלי שטרח לעגן את זכויותיו הנטענות ולו בהסכם בינו ובין הנתבעת, איננו משקף את המצב שהיה בפועל ולפיו הצדדים התנהלו בהפרדה רכושית. התובע לא עמד,

בהתאם, אף בנטל לשכנע כי אין ולא היו לו זכויות קניין בדירה. מנגד, גם הנתבעת לא עמדה בנטל לשכנע, כי בניגוד להצהרתה בהסכם, אמנם לא קיבלה את מזונות העבר מן התובע. לפיכך ובהיעדר כל הסבר סביר אחר לתכלית כספי ההעברה, עמדתה לעניין זה נדחית.

בשולי הדברים מצאתי להבהיר, למען הסר ספק, כי משקבעתי כי לא היה בין הצדדים שיתוף כלכלי של ממש, לרבות באשר לדירה, הרי שבוודאי שאין התובע זכאי לדמי שימוש (זאת במובחן להשבת השקעתו, כאמור לעיל).

54. הנתבעת עתרה בסיכומיה שככל שבית המשפט יורה על חיובה בהשבת כספי ההעברה ייפרס הסכום לתשלומים. אלא שאין הליך זה עניינו אכיפת חיוב ובהקשר זה יכולה הנתבעת לפעול כהבנתה אל מול הגורם המוסמך לכך לרבות על פי סעיף 84 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז - 1967, ככל שלא יגיעו הצדדים לכלל הסכמה אחרת.

55. סיכום של מכלול הראיות, כפי שהובהר לעיל, מוביל למסקנה כי בין הצדדים לא התנהל משטר של שיתוף רכושי-נכסי. אני אף דוחה את טענת התובע לזכויות בדירה. כן אני קובע, כי לאור מנגנון הקיזוז שהוסכם בין הצדדים, אין לתובע כל זכות בהשבת כספי ערבותו הנמשכת למשכנתא.

מנגד, אני קובע כי על הנתבעת להשיב לתובע את סכומי ההעברה, ששימשו כהשקעה כספית בדירה. כפי שהוסבר לעיל, אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע גלל כך סך כולל של 73,000 ₪. הסכום ישולם תוך 30 יום, שאם לא יישא הפרשי הצמדה וריבית כדין.

בהתחשב בתוצאתי הסופית, והגם שמרבית טענות התובע נדחו, מצאתי בנסיבות העניין שלא לעשות צו להוצאות.

פסק הדין מותר בפרסום בהשמטת פרטי הצדדים ובני משפחותיהם וכל אמצעי לזיהויים.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.
ניתן היום, ה' תמוז תשע"ט, 08 יולי 2019, בהעדר הצדדים.

